

SZKOŁA POLICJI w PILE

Wydział Dowodzenia

Zdzisław Kozłowski

**Musztra
ze sztandarem**

marzec 2008

Redakcja językowa i korekta

Waldemar Hałuja

Skład komputerowy

Zdzisław Kozłowski

Redakcja techniczna

Zdzisław Kozłowski

Zdjęcia

Włodzimierz Chamczyk

Druk

Lilla Bukłaha

Zatwierdzam i wprowadzam
do użytku jako materiał pomocniczy do zajęć

Naczelnik
Wydziału Dowodzenia
mł. insp. Eugeniusz Śniadek

Wydawnictwo Szkoły Policji w Pile

Wydanie I

Druk: Pracownia poligraficzna SP w Pile

Nakład 23 egz., zam. nr 346/08

Piła 2008

Spis treści

Wstęp	4
1. Elementy sztandaru	5
2. Wystawianie pododdziału honorowego	5
3. Postawy i chwyt sztandarem	6
3.1. Postawa zasadnicza i swobodna	6
3.2. Chwyt „na ramię”	6
3.3. Chwyt „prezentuj”	7
3.4. Chwyt „do nogi”	7
4. Salutowanie sztandarem	7
5. Prezentacja pocztu sztandarowego	9
6. Zasady udziału i zachowania asysty honorowej w uroczystościach patriotyczno-religijnych	11
6.1. Zasady udziału i zachowania asysty honorowej w uroczystościach patriotyczno-religijnych w wyznaniu rzymsko-katolickim	12
6.1.1. Msza polowa	12
6.1.2. Msza okolicznościowa w obiekcie sakralnym	12
6.2. Zasady udziału i zachowania asysty honorowej w uroczystościach patriotyczno-religijnych w wyznaniu prawosławnym	13
6.2.1. Msza polowa	13
6.2.2. Msza okolicznościowa w obiekcie sakralnym	13
6.3. Zasady udziału i zachowania asysty honorowej w uroczystościach patriotyczno-religijnych w wyznaniu ewangelicko-augsburskim	14
6.3.1. Msza polowa	14
6.3.2. Msza okolicznościowa w obiekcie sakralnym	14

Wstęp

Sztandar jest bardzo ważnym elementem społecznym. To wokół sztandarów skupiają się organizacje i armie, to sztandary i proporce wielokrotnie decydowały o wygranej lub o klęsce w bitwie. Legiony rzymskie pozbawione w walce swojego znaku rozpadały się w proch, ale ratowali się ci, którzy zagubieni skupiali się powtórnie wokół swoich barw.

Sztandary towarzyszą komendom Policji - każdego szczebla - od 1918 roku. Przypominają o tradycji i o naczelnym dewizach służby.

Sztandar to symbol – dowód uznania społeczeństwa dla trudnej i ofiarnej służby policjantów. Fundując i przekazując go, mieszkańcy wyrażają funkcjonariuszom swoje zaufanie i aprobatę działań. Nagradzają trud i niedogodności codziennej policyjnej służby.

Sztandar stanowi szczególne uhonorowanie jednostki Policji, na które powinna zasłużyć wzorową służbą funkcjonariuszy, dyscypliną i osiągnięciami.

1. Elementy sztandaru

Sztandar składa się z:

- płata,
- głowicy,
- drzewca,
- szarfy.

Płatem sztandaru jest tkanina w kształcie kwadratu o boku długości 100 cm.

Głowica sztandaru, wykonana z białego metalu, składa się z godła Rzeczypospolitej Polskiej, podstawy oraz tulei mocującej głowicę do drzewca.

Drzewiec sztandaru o średnicy 4 cm i długości 200 cm wykonany jest z drewna tocznego. Drzewiec jest dwudzielny, połączony tuleją z metalu białego. Na górnym końcu drzewca jest osadzona głowica, zaś na dolnym końcu znajduje się stożkowe okucie z metalu białego.

Szarfa o barwach Rzeczypospolitej Polskiej, o szerokości 15 cm, jest zawiązana w kokardę i umieszczona na tulei głowicy po stronie głównej płata sztandaru. Na znak żałoby dopinana jest szarfa czarna.

2. Wystawianie pododdziału honorowego

Kompanię honorową (pododdział honorowy) wystawia się na specjalny rozkaz do powitania:

- prezydenta RP,
- marszałków Sejmu i Senatu,
- prezesa Rady Ministrów,
- ministra spraw wewnętrznych i administracji,
- komendanta głównego Policji,
- delegacji zagranicznych,

oraz przy innych podniosłych sytuacjach dla jednostki, resortu, regionu i kraju¹.

¹ szczegółowo przedstawiają to:

1. Zarządzenie nr 15/98 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 lipca 1998 w sprawie metod i form organizacji oraz przebiegu uroczystości policyjnych,
2. Zarządzenie nr 11/98 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 maja 1998 w sprawie wprowadzenia do użytku służbowego Policji *Regulaminu ogólnego i musztry Policji*

W skład kompanii honorowej wchodzi między innymi poczet sztandarowy (dowódca, sztandarowy i asystujący), jeżeli jednostka wystawiająca kompanię posiada sztandar.

Kompania honorowa wykonuje komendy wydane przez dowódcę uroczystości albo przez dowódcę pododdziału honorowego. W przypadku reprezentowania jednostki tylko przez poczet sztandarowy, komendy dla pocztu wydaje dowódca pocztu.

3. Chwyty sztandarem

3.1. Postawa zasadnicza i swobodna

W postawie zasadniczej ze sztandarem u nogi sztandarowy trzyma sztandar postawiony na trzewiku drzewca, przy prawej nodze, na wysokości czubka buta. Drzewiec przytrzymuje prawą ręką powyżej pasa głównego, łokieć prawej ręki lekko przyciśnięty do ciała.

W postawie swobodnej sztandarowy trzyma sztandar przy prawej nodze.

Sztandarem wykonuje się następujące chwyt:

- „na ramię”,
- „prezentuj”,
- „do nogi”.

3.2. Chwyt „na ramię”

Wykonując chwyt „na ramię”, sztandarowy kładzie drzewiec prawą ręką (pomagając sobie lewą) na prawe ramię i trzyma go pod kątem 45°. Płat sztandaru musi być oddalony od barku przynajmniej na szerokość dłoni. Podczas marszu sztandarowy trzyma drzewiec równoległe do podłoża.

3.3. Chwyt „prezentuj”

Wykonując chwyt „prezentuj” z położenia „do nogi”, podnosi prawą ręką sztandar do położenia pionowego przy prawym ramieniu (dłoń prawej ręki – na wysokości barku), następnie lewą ręką chwytając drzewiec sztandaru tuż pod prawą, po czym opuszcza prawą rękę na całą długość, obejmując ją dolną część drzewca.

3.4. Chwyt „do nogi”

Wykonując chwyt „do nogi” z położenia „prezentuj” lub z położenia „na ramię”, przenosi sztandar prawą ręką (pomagając sobie lewą) do nogi. Na podaną kompanii honorowej komendę „Na prawo – PATRZ” sztandarowy wykonuje sztandarem chwyt „prezentuj”.

Przeniesienie sztandaru do nogi następuje na komendę „BACZNOŚĆ”.

4. Salutowanie sztandarem

Salutowanie sztandarem w miejscu wykonuje się z postawy „prezentuj”. Gdy odbierający honory zbliży się na pięć kroków, sztandarowy robi zwrot w prawo w skos, z jednoczesnym wysunięciem lewej nogi w przód na odległość jednej stopy i pochyla sztandar w przód do 45°. W tej postawie pozostaje dopóty, dopóki odbierający honory nie znajdzie się w odległości jednego kroku za sztandarem; wtedy bez komendy przenosi sztandar do postawy prezentuj.

W marszu salutuje się przez opuszczenie sztandaru z położenia „na ramię” w taki sam sposób jak w miejscu. Sztandarowy pochyla sztandar na komendę „Na prawo – PATRZ”, a bierze go na ramię na komendę „BACZNOŚĆ”. Jeżeli sztandar jest w pojeździe, salutuje się nim przez wykonanie chwytu „prezentuj”.

Sztandarowy **salutuje sztandarem** podczas oddawania honorów:

- osobom:
 - prezydentowi RP,
 - marszałkom Sejmu i Senatu,
 - prezesowi Rady Ministrów,
 - ministrowi spraw wewnętrznych i administracji,
 - komendantowi głównemu Policji,
 - komendantowi jednostki Policji,
 - przełożonemu dowódców pododdziałów,
- w czasie grania (odtworzenia) hymnów państwowych, hasła Wojska Polskiego,
- przed Grobem Nieznanego Żołnierza,
- w czasie pogrzebów z policyjną lub wojskową asystą honorową,
- w innych sytuacjach wskazanych w *Ceremoniale policyjnym*.

Salutowanie sztandarem -
widok od czoła.

W pozostałych sytuacjach sztandarowy na komendę „Na prawo – PATRZ” wykonuje chwyt „prezentuj”.

Salutowanie sztandarem -
widok z boku.

5. Prezentacja pocztu sztandarowego

Poczet sztandarowy w postawie swobodnej.

Poczet sztandarowy w postawie zasadniczej po komendzie „BACZNOŚĆ”.

Poczet sztandarowy podczas salutowania sztandarem.

Poczet sztandarowy podczas marszu.

Poczet sztandarowy podczas salutowania sztandarem w marszu.

6. Zasady udziału i zachowania asysty honorowej w uroczystościach patriotyczno-religijnych

Policyjna asysta honorowa ze sztandarem uczestniczy w uroczystościach religijnych o szczególnie uroczystym charakterze (np. święta państwowe, policyjne, wojskowe oraz z okazji specjalnych uroczystości kościelnych, w których uczestniczy oficjalna delegacja policyjna).

6.1. Zachowanie się policyjnych asyst honorowych w czasie uroczystości patriotyczno-religijnych w wyznaniu rzymsko-katolickim

6.1.1. Msza polowa

Uczestniczą: kompania honorowa ze sztandarem, orkiestra oraz policjanci do posług liturgicznych.

Miejsce ustawienia kompanii honorowej – na wprost ołtarza. Kompania honorowa przyjmuje postawę zasadniczą przed:

- „Podniesieniem” prezentuje broń,
- „Ewangelią”,
- „Błogosławieństwem”,

a po - przyjmuje postawę swobodną.

Komendy do przyjęcia postawy zasadniczej i swobodnej powinny być poprzedzane sygnałem na trąbce. Kiedy we mszy polowej uczestniczy więcej pododdziałów z bronią, zachowują się one tak, jak kompania honorowa.

6.1.2. Msza okolicznościowa w obiekcie sakralnym

Uczestniczą: poczet sztandarowy, policjanci do posług liturgicznych, trębacze.

Poczet sztandarowy kompanii honorowej podczas uroczystości zajmuje miejsce z prawej strony ołtarza (patrząc od strony ołtarza). Poczet (poczty) wprowadza się przed zajęciem przez celebransa miejsca przy ołtarzu. Zachowanie się pocztu (pocztów) sztandarowego jak opisano wcześniej.

Sygnały wykonywane trąbką w czasie mszy świętej:

- sygnał „Słuchajcie Wszyscy”- przed rozpoczęciem mszy świętej w momencie, gdy celebrans wychodzi z zakrystii (po dzwonku). Gdy w uroczystości bierze udział poczet sztandarowy (poczty), wykonuje się hasło Wojska Polskiego,
- sygnał „Baczność” – przed Ewangelią w momencie, gdy wierni śpiewają „Alleluja”. Po słowach „Oto Słowo Pańskie – Chwała Tobie Chryste” – sygnał „Spocznij”,
- sygnał „Baczność” – przed Podniesieniem po słowach „... ciałem i krwią naszego Pana Jezusa Chrystusa”, sygnał „Spocznij” – po opuszczeniu kielicha,
- sygnał „Baczność” – przed błogosławieństwem po słowach „A teraz udzielię błogosławieństwa”. Sygnał „Spocznij” – po słowach „Idźcie ofiara spełniona”.

Jeżeli we mszy świętej uczestniczy poczet sztandarowy Wojska Polskiego, po słowach: „Idźcie ofiara spełniona” – grać hasło Wojska Polskiego, a po wyjściu pocztu (pocztów) sygnał „Spocznij”.

6. 2. Zachowanie się policyjnych asyst honorowych w czasie uroczystości patriotyczno-religijnych w wyznaniu prawosławnym

6. 2.1. Msza polowa

Uczestniczą: kompania honorowa ze sztandarem, orkiestra oraz policjanci do posług religijnych.

Miejsce ustawienia kompanii honorowej – na wprost ołtarza. Poczet sztandarowy zajmuje miejsce po lewej stronie ołtarza (patrząc od strony ołtarza).

Poczet sztandarowy opuszcza szyk kompanii po odegraniu hasła Wojska Polskiego. Wszystkie czynności wykonuje się zanim celebrans zajmie miejsce przy ołtarzu. Kompania honorowa przyjmuje postawę zasadniczą (po-swobodną), a sztandarowy salutuje sztandarem w następujących momentach mszy polowej:

- po wejściu celebransa na katedrę do chwili jego powrotu od ołtarza na katedrę,
- po wejściu diakona psalmisty z ewangelią, tzw. „małe wejście”, do chwili udzielenia przez celebransa błogosławieństwa wiernym,
- podczas wyjścia z ewangelią do czytania do chwili udzielenia błogosławieństwa wiernym,
- podczas wyjścia z wotami, tzw. „dużego wejścia”, do chwili błogosławieństwa,
- podczas kanonu eucharystycznego do chwili zakończenia modlitwy.

Po zakończeniu mszy poczet sztandarowy po odegraniu hasła Wojska Polskiego maszeruje do szyku kompanii honorowej. Celebrans po zakończeniu mszy podchodzi do kompanii honorowej i oddaje honor sztandarowi, po czym kompania honorowa opuszcza zajmowane miejsce.

6.2.2. Msza okolicznościowa w obiekcie sakralnym

Uczestniczą: poczet (poczty) sztandarowy, policjanci do posług religijnych.

Poczet sztandarowy zajmuje miejsce po lewej stronie ołtarza, jak podczas mszy polowej. Jeżeli we mszy uczestniczy więcej pocztów sztandarowych, wówczas pozostałe ustawiają się na wprost ołtarza. Poczet (poczty) zajmują miejsce w świątyni przed wejściem celebransa.

Zachowanie się pocztów sztandarowych, jak podczas mszy polowej. W liturgii prawosławnej nie używa się sygnałów granych na trąbce do wykonywania komend. Komendy podaje dowódca pocztu sztandarowego.

Po zakończeniu mszy w obiekcie sakralnym poczet (poczty) wychodzi i ustawia się na zewnątrz przed głównym wejściem. Celebrans, opuszczając świątynię, podchodzi do pocztu (pocztów) i żegna sztandar przez oddanie honoru. Sztandarowy salutuje sztandarem.

6.3. Zachowanie się policyjnych asyst honorowych w czasie uroczystości patriotyczno-religijnych w wyznaniu ewangelicko-augsburskim

6.3.1. Msza polowa

Uczestniczą: kompania honorowa ze sztandarem, orkiestra oraz policjanci do posług religijnych.

Miejsce ustawienia kompanii honorowej – na wprost ołtarza. Poczet sztandarowy zajmuje miejsce po lewej stronie ołtarza (patrząc od strony ołtarza).

Po odegraniu hasła Wojska Polskiego poczet sztandarowy opuszcza szyk kompanii i zajmuje nakazane miejsce.

Kompania honorowa przyjmuje postawę zasadniczą (po-swobodną), a sztandarowy salutuje sztandarem w następujących momentach nabożeństwa:

- po zapowiedzi czytania ewangelii,
- przy słowach ustanowienia komunii świętej (jeżeli jest to nabożeństwo z komunią świętą),
- przy błogosławieństwie końcowym.

Po zakończeniu nabożeństwa poczet sztandarowy po odegraniu hasła Wojska Polskiego maszeruje do szyku kompanii honorowej.

6.3.2. Msza w obiekcie sakralnym

Uczestniczą: poczet (poczty) sztandarowy, policjanci do posług religijnych.

Msza taka przebiega według tego samego porządku co msza polowa, a poczet sztandarowy i policjanci wyznaczeni do posług religijnych wykonują te same czynności jak podczas nabożeństwa polowego.

Podczas mszy w kościele nie wykonuje się sygnałów (trąbki i werble) dźwiękowych do wykonywania komend. Komendy podaje dowódca poczty sztandarowego. Po zakończeniu mszy kompania honorowa i poczet sztandarowy opuszczają miejsce.

Organizacja i udział policjantów w uroczystościach patriotyczno-religijnych w części liturgicznej, jak i w uroczystościach o charakterze religijnym, powinien być uzgadniany w szczególności z właściwą osobą duchowną (co do miejsca uroczystości jak i wyznania).